

Antwerpish Amifiers.

60. *gaba=gahjums.*

Mr. 43.

Trefschdeena, 28. Oktoberi (9. Novemberi).

1881.

Nebaktora adrese: Pastor S. Weide, zu Neuhausen pr. Schrunden, Kurland. — Expedīzija Besthorn kā grahmatu-bohde Selvarā.

Rahditañjō: No eekſhemehm. No ahfemehm. Wissamañkahs ſinas. Seemaſ-
ſwechti ſtahts if Rihgas. Sarunaſchanahs ic. Schee frohgi un ſchihs ſubma-
laſ ū. Tautas-heeſha. Utbildes. Šlubinaſchanaz.

No eetlichsemehnt.

Pehterburga. Ari ahrleetu ministerijā, taupīšanas deht, tilf-schoht daschadi amati isnihzinati. Tā par peem. efoht nodohmahts atzelt Kreewu suhtneezibas Dresdenē, Weimarē, Karlsruhe, Minchenē un Frankfurte, un wehlak ari Lisabone. Turpreti gribiht pawairoht konsulatu personalu Widus-Asijas walstis. Zaur scheem pahrgrohisi jumeem, kā rehķina, tikschoht aistaupiti ilg gadus lihds 100 tuhkf. rublu. — **Pehterburgā** nahkofschā mehnēsi gaīdama atkal leela politiska prozeze, kurā tas iš senakahm prozezem pasihstamais Trigona spēlehs dischako lohmu. Schai prozezei, kā „Rev. Ztgai“ iš Pehterburgas raksta, buhfschoht wišpahriga eeweħriba, ne tikai ween Kreewijsā, bet taħki pahr winaas roħbesħahm. — **Kapara** um fudraba naudu turpmak gribiht kalt drusku zitadakā formā. — **Kreewu Pehterburgas** awisei sino, kā Keisara Majestetes Pašcha kanzelejas 2. nodalas wirspahrwaldneeks, ihstenais geheimrahts firsts Urufows, un eeksfleetu ministera palihgħs Gotowzews — gruhti faslimuschi. — **Dselszeti komiſija**, kas sem graħsa Baranowa preeksfelħedfchanas apspreesch dselszeti leetas, noleħmu si waldbai likt preeksfchā, kā us wiſeem dselszeleem pa teem 4 mehnēcheem, kād strahdneeki meħdīs leelahm partijahm braukah u darbu, lai eetaiftu IV. klases wagonus, kuros buhtu jaħrafha ne wairak kā tif $\frac{3}{4}$ kap. no werstes. — **Char-kowas-Nikolajewas** dselszetsch ir-pahrgahjis frohma ihpaſchumā. Krohnis usneħmees aktioneereem isħażfaht 65 prozentos par wina aktijahni. — **Kara-ministerijai**, kā „Nov. Wrem.“ sino, lihds schim iżidewees daschadās sawas waldes budschetu pamaſnaht pa 60 milj. rublu. — **Finanžu-ministerijā**, kā „Poradoks“ weħst, stipri puħejotees, pehz eespeħjas pamaſnaht eerehdnu flaitu. Tā par peemehru no 1. Janwara 1882. g. wiſu fewiſchku usdewumu eerehdnu algas gribiht pamaſnaht u 10 tuhkf. rublu. — **Generalmajors Baranows**, Archangelskas gubernator, efoht stipri faslimis. — **Wahzijs fuhtnis**, generalis v. Schweinigs, atkal atbrauzis Pehterburgā. — **Senakais teefu-ministeris** D. N. Samiatins, sem kura 1864. g. eſafkahs teefu-reformu, 19. Oktoberi, kā „Rig. Ztgai“ sino, nejauschi nomiris. Pilnigi wefels iſsdamees, wiſch tai paſchā deenā wehl peedaliżees pee walstis-padoħmes pilnabs fapulzes un pehz tam pehzpusdeenā pee augsf-skolas mahżekku goħda-meelasta, kui runu turejjs im tad u reiħi faslimis. Trihs stundas weħlak wiſch iſdixi. — **Dseħreenu komiſija** noleħmu, kā Schihdeem ja-aifleed tureht brandwiħna andeles-pagrabus.

Kursemes gubernas kara-klausības komisija iſſludina Kurjemes gubernas avisēs, ka kara-deenestā peenemtee rekruschi fchogad var tikt atlaisti mahjās, bet ka wineem bes atraufchanahs 18. Novembris 1881. g. japeeteizahs apakšchā peeminetās sapulzēs=weetās pee weeti=gajeem kara-aprinka preefschnekeem, kuri tohs preefschfirs pee peenahzigā pulka, un prohti: Doshbeles un Bauffas aprinka jaunajeem saldateem japeeteizahs Felgawā; Tukuma un Talsu — Tukumā; Kuldīgas un Wentspils — Kuldīgā; Aisputes un Grohbinas — Aisputē; Jaunjelgawas un Ielkstes — Iekļabstatē.

Jelgavas Latveeschi teatera komisija, kā „B. W.“ raksta, efoht nolehmusi ūs gaidameem augstā Runga un Keisara krohneshanas-swehtkeem fagatawoht Konradina Kreuzera operas „Nakts-mahja Granadā“ israhdischanu. Varona lohmu dseedaſchoht D. Breschinsky lgs, un ari zitas lohmas efoht teizamās rohkās. Pee operas uſweshanas peedalishotees ari beedribas dseedaſchanas-kohris, sem

Kempēka ūga wadischanas, un ziti teizami spēhki. — 5. Novembris, pulksten 60s wakarā, beedribas aktei israhdihs Jelgavas pilsehtas-teateri „Trihs pahri kurpjū”, fadislywes bildes ar dseedaschanu; lat-wiski no P. Blaweneeka. Pehz tam buhs beedribas nama pagaidus-sahlē — „balle”. — Par dselszelu pawairofchanu Baltijas gubernās tagad ari Pehterburgā sahkušdi wairak ruhpetees. Zahda pawai-rofchana israhdotees par sohti waijadfigu, pehz tam, kad ari Pruhſija gar muhſu rohbeschahm sawus dselszelus pawairojuſi, lai waretu muhſu prezēs nowilkt us sawahm ohstu-pilsehtahm. Muhſu waldiba wi-pirms gribohi līkt buhwēht dselszelus zaur Widsemi, us Rihgas un Behrnawas ohstahm. Bes tam efoht nodohmahts Rihgas-Tukuma dselszelu jo drihs pagarinahī lihds Wentspilijs, un Rihgas-Moscheiku dselszelu pagarinahī lihds Pruhſijas rohbeschahm, un ari ar Jelgavas-Bauskas dselszela buhwī nefkōweht. Buhwetaju ne buht netruhksloht, kaut gan waldiba nefkahdas apdrohſchibas ne-unsnemahs.

Dohbelē, kā Kurzemes gubernas-walde sīno, bes tagad jau pastahwoſcheem tirgeem wehl noturehs trefcho gada-tirgu 29. Oktobra deenā.

No Meschotnes. Ka muhsu nelaika leelskungs, wirszermonijas-meisteris firsts Paul Lieven, muhsu pagastam bijis lohti labs kgs, kas ne ween klausbas- un rentes laikos pagastam wifadi valihdseja, un ari mahjas sem it labeem nolihgumeem par d'simtu pahrdewis, bet ari pagastam usturejis skohlu un beidsoht ustaifa staltu skohlas-namu, un zaur to fewim uszehlis peeminu us wifeem laikeem, — par to jau sawa laikä snohcts. Waram atkal ar preeku wehsticht, ka nel. leelkunga laulata draudsene, kas lihds wezakä dehla pee-augfchanai paleef Meschotnes waldinceze, ne ween to no nel. leelkunga buhwé nepabeigto stalto skohlas-namu drihs buhs usbuhwejusi, bet ari wehl zitadi mums parahda fawu mihlestibu. Us 26. Septemberi, pusdeena, bij augusti zeenita leelmahte ee-aizinajusi wifus scheijenes fainmeekus, meschafargus, krohgerus un dseedataju-kohri, kohpä tahdus 130 zilwokus. — pee fewim pilis us maltiti, pee kam pati lihds ar abjeem dehleem nehma dalibu, un ar weefeam laipni farunadamees par fainmeezibu, fadfishwi u. t. j. pr. stahdija preekschä wezako dehlu Anatolu, ka Meschotnes mantineku, peeminedama, ka wina gribot um wehlotees, lat tas buhtu tahds pat laipnis un labs, ka tehws bij. Pee maltites weens no weefeam pateizigi peemineja nel. leelkunga nopolnus un mihlestibu pee muhsu pagasta un wehleja winam saldu dusu, us kam dseedataji nondseedaja perschinn: „Lai saldi dus!” Daschi atkal issauza kohdoligos wahrdös wefelibas augsti zeen. leelmahte un dehleem, pehz kam tad dseedaja: „Lai d'shwo s'weiks!” Beidsoht weens no dalibnekeem Keisaru Aleksandera I. un II. nopolnus pee Kreewijas un Latwijas lab-skolahschanahs weiklos wahrdös isflaweja un issauza wefelibu muhsu tagadejam Semes-tehwam Keisaram Aleksanderam III. Pehz maltites leelmahte usaizinaja weefus, eet jautajä dahsä pastigatees, tur tee, pee uhdens skunstehm un dseefmu skanahm preezadamees, leelmahtes dehlus ar urä fauzeneem krehslä zehla. Pret wakaru weesi schlihrahs, pateikdamees augsti zeen. leelmahte par tahdu teem parahditu retu gohdu. — Daschas deenas wehlatu ir leelmahte fawus kälpus un kälpones wifadi apdahwinaju.

Lai saldi dufs muhsu no wifem augsti zeenihts un mihslohts
leelskungs, tehws un labdaritajs, un lai Deewos atmäksa wina mihs-
lestibu — wina tikpat labdarigai familijai, kurai dsihsmees buht pa-
teizigi wahrdos un darbos!

No Sleikas. Lasam awisēs, ka aisiwiau nedel, festdeenaat is-eijoht, aplam stipra auka Anglijā un pee daschahm Wahzu juhras kramalahm plohsijusēs un tiklab juhras-brauzejeem, tā ari semes eedsh-

wotajeem leelu skahdi padarijusi. Ir mums Slezineekeem schi festdeena, prohti 3. Oktoberis, ilgi paliks peemina, lai gan stiprabs wehtrahs deht ne, jo schi mums nekahdu skahdi naw darijusi, bet kahda bresmiga nedarba deht, kahds — Deewam gohds! — lihds schim muhsu Kursemite gan tiskai reti ween buhs notizis.

Augschä minetä deenä laupitaji bij eelausufches muhsu mißlä Deewa-namä. Lohgu islausufchi, bij basniza eekahpuſchi un no altara abus yuku-lukturus pancehmisch. Bet blehscheem ar to wehl nebij deewsgan, ka Deewam frehtito weetu aplauipujufchi. Bee basnizas pagraba dselsu restes ar bohmjeem islausufchi, laupitaji nu wehl dewahs pa schauro, welweto gangi us leiju, lai trauzetur pat aissgahjuſcho klufo meeru. Kahdus 4 sahruks attaisija un ismekleja. — Laikam tur neka nebuhs atradufchi un ta tad heidsoht aissgahjuſchi prohjam.

Lai nu gan mums Slezineekeem wifem firds lohti apfraitahs, kad fwehtdeenas rihtä fcho bresmigo nedarbu pamanijahm, tad tomehr wifem firds drihs atkal palika weeglaka un it ka preeka pilna, kad dabujahm dsiedeht, zif schehligi Deews, it ka zaur brishnumu, wifas muhsu dahrgahs basnizas-leetas no laupitaju nageem bij issargajis. Jo lihds schim drehskambari netik ween upuxa-naudas lahde tika tureta, bet tilpat tur ari pehz nobeigas deewakalposchanas ik reissas abi leelee fudraba lukturi un wifi ziti deewgalda traufi tika glabati. Bes leela puhlina laupitaji wezahs drehskambara durwis buhtu warejuschi ar kahju isspert un tad muhsu skahde lihds dauds simis rubleem buhtu fneeguees. Durpretim laupitajeem pee abeem swina yuku-luktureem it paknapa pelna buhs bijusi. — Dsirdam, ka kahdas nedelas atpakan ari Vohpes basniza esohf tikuſi aplauvita. Ta tad rahdahs, ka schee tumfibas behrni gan no tahlenes buhs nahkuschi. s. s. s.

No Elkasemes, Embotes kirspehle. Beekdeen, 9. Oktoberi f. g., tapa Elkasemes no jauna paleelinatahs kapenes no Embotes kirspehles zeen. mahzitaja C. Lundberga kga eeswehtitas.

Ar to nu tas no mums Elkasenneekeem fen fajustais truhkums ir — ispildihts.

Elkasemē, kas ne wifai leels pagasts, lihds schim bij 2 kapenes, bet abas — deemschehl — ar kapu pee kapa peerakas; neweena lihka wairs newareja erakt, ka nebuhtu ohtris ja-isrohl. To eeraiſſija muhsu zeen. dſintekungs v. Korff un peedahwaja no fawas pufes semi preefsch kapenu paplaſchinaschanas.

Us weetigahs pagasta-waldes wehleſchanohs zeen. barona kgs atpaka atpakan semes-gabalu no ta grunteeka (Elkasemes fajimneki ir wifi jau fen fawas mahjas par dſintahm eepirkuschi), kura grunte augschä minetahs kapenes bij eekapſchotas un atdewa pagasta-waldei. Pagasta-walde aptaisija kapenes ar fmuku fehtu un wahretem.

Ta tad nu muhsu jaun-eeswehtitahs kapenes stahw kohſchä, pa-augſtā kalmnä, ne taht no Leepajas dselszela, puschkotas ar brangu kapu-swani (pullsteni).

Lai Deews dohd weeglu duſefchanu un preezigu augſcham-zelſchanohs tillab teem, kas wiras ir guldinati, ka ari teem, kas te taps guldinati!

No Bahtes, Embotes kirspehle. Trefchdeen, 30. Septemberi f. g., pehz yusdeenas, nodega Bahtes Jaunmuſchä rija, klehts un laidari.

Bes tam wehl, deenwidus-wakara leelai wehtrai puhſchoht, aisskrehja uguns-blahki us 1½ werstes attahlo Bahtes Bahbelu mahju riju un — ari ta nodega.

Skahde ir leela. Bet ta buhtu wehl jo leelaka bijusi, ja nebuhtu drihsä laikä laudis no wifahm puſehm palihgå ſafrehjuſchi. Tapehz leelu-leela pateiziba nahkahs teem, kas naw fawas ſpehkus taupijuschi; bet ihpachsch Dehſeles zeen. barona kgam, kas ne ween fawas ſtrahdneckus, bet ari uhdens-ſprizi atſuhtija. Wina fulainis un ſtrahdneckus, kas ari bij atmahluschi, ſtrahdaja pateſi ka waroni.

Sinotajs.

No Wentmalas. Muhsu deenä mehds daschadas leetas awiſes laift, lai tohp apſpreestas. Sinotaji wehlahs, lai tohp nozelts, kas tautai waj ziteem tautas lohzeſkeem atneſs un padara ſkahdi, un lai eefaknojahs un weizahs, kas tautai par fwehtibu un par gohdu. Lai nu gan warbuht zitam masa rahdahs ſchi leeta, us ko ſchodeen laſitaju prahtu meljejam pagreest, tad tomehr mums buhtu leels preeks, ja ſchihs rindinas mums Wentmalneekeem atneſtu labus auglus.

Jau gadu-gadeem pee mums sweijneeki ſcheljohahs, ka wairs neſoht wehrt ſcheljohahs. Wifas labahs, leelabs un gahrdahs ſiwiſ: laſchi, wimbas, sandarti u. t. j. pr., eſoht it retas palikuschaſ; tiſ kahdus grundulichus wehl un kahdus nehgus waroht dabuht un pawafarās wehl kahdas lihdaſas. „Bet ka,” mehs prafam, „ka tas ir

notizis? Kam te ta waina? Kas mums pancehmis muhsu upes fwehtib? Waj warbuht twaikoni Wentes klufo meeru trauzē un ſiwiſ baid un aifden?“ Ne; lihds ſchim wehl neweens twaikona ritenis naw Wentes uhdeni ſitis un mahzijis wiſtoht (bes ween kahdas 10 werstes no-ohsta pufes us augſchu). Tad nu twaikoneem naw wiſ ta waina (ſchee tadſchu mums wehl zitu labumu buhtu atneſuſchi), bet aplam kahri-geem, neprahligeem zilwekeem. Kad no Kuldigas gar Wentmalas eſi us leiju, tad wehl til drihs neka ne-atradifi, kas ſiwiſ un ſiwiſ waifloſchanai buhtu par pohtu un ſkahdi; bet tillihds ſta tapſi Piltneeku un Suhrneeku rohbeſchäſ, te wiſur redſeti tohs ta noſauktohs tafchus, t. i. zeeti noſihtus ſchohgus, kas daschkahrt wehl ar tihkleem nollahti, latru leelu ſiwi ſawē pa upi us augſchu dohtees. Wehl ſchogad atkal tafchus tazis, pahral zeets un augſts, apakſch Suhru plohſta-weetas no jauna eetaiſhts. Ka nu laſchi un wimbas lai naht us augſchu? Ka lai waiflojahs? Jo katriſ ſin, ka laſchi 2 reiſas gadā no juhrma-ſlas dohdahs us augſchu, leſnās weetās ſawus ikeris islaſt. Teefcham mehs zitus neſkaſcham, kas tagad paſchi leelu peklau meklē un ziteem Deewa fwehtibum panem, jo kad wehl kahdus gadus ta darioh, tad drihs nebuhs wairs nei weenam, nei ohtram; bet mums ir lohti ſchel, ka ne pilſteefas fungi, ne ari zitas waldbiſchanas nezelahs tahdu beſ-prahligu darbu nolegt, kas ari pawifam pret wezeem likumeem eſoht, kas jau no wezeem Kurſemes leelkungeem eſoht tikuſi dohtii. Gelfch Kreewu-ſemes p. v. Pleſlawas gubernā, ſemes-ſapulze (ſemſtria) ir ruh-pejuſees Welikajas upē ſiwi bagatibu pawairoht un kahdam lohpu-daktera lungam ik gadus mafſa naudu, lai tas jaunas, labas ſiwi no ikreem auidina un eelaich upē, — un pee mums atwehl, ka neprah-tigi zilwei, kas peklau meklē bes puhlina, gohdigu ſweijneeku darbu ar tihkleem atſtahj un ar ſaweeem tatscheem wifas ſiwiſ ifſlaſch!! Zif fwehtibas ſchee mums jau pancehmisch! Preelſch kahdeem 10 gadeem pa 3—5 kap. mahrzinā wareja noſiht ſmuko laſi; tagad ir pa 30—50 kap. newar zereht dabuht mahrzinā. Sinams, no teem, kas tagad wehl kahdus peklau atrohn pee ſaweeem tatscheem, mehs jau gan newaram zereht, ka no muhsu rindirahm pamahziti, ſahks ſawus ta-tafchus no-ahrdiht; bet ja kahdus no muhsu pilſteefas-waj ziteem wal-dibas fungem par ſchö leetu gribetu laipni gahdah, tad teefcham no-pelnitu muhsu un dauds ſitu ſteſnigū pateiſib! g/h.

Kuldiſa. Jaunajās wehletaju-lijstes, ka „Gold. Anz.“ ſino, atrohnotees 494 wehletaji, kuri kohpā mafſa 4657 rubli 94 kap. no-dohſchanu. Wehletaju friht — us 1. klap 28, us 2. klap 82 un us 3. klap 384. Kad 4 gadi atpakan zehla pilſehtas-dohmi, tad bij 165 wehletaji masak, prohti tikuſi 329. Zaur wehletaju ſeelaſku ſkaitu wairojahs ari dohmes lohzeſki jeb pilſehtas weetneeki no 30 us 36. Mineto 494 wehletaju ſtarpa ir 325 friſti un 169 Schihdi. Lite-ratu nodohſchanas ſamalkajuschi tikuſi 10.

Leepaja. Jaunā real-ſkohla, ka „Lib. Ztga“ ſino, apſtipri-nata no Čehrpatas mahzibas-apgabala furatora.

Ruzawa. Juhra, ka „Lib. Tagesanz.“ rakſta, ſchogad prafijus ſchelus upurus no Swentajneeku un Bapeneeku ſweijneekem. Oht-deen, 13. Oktoberi, noſlihkuschi aſtoxi wihi, diwās laiwaſ brauf-dami ſweijohjt. ſchee nelaimigee bijuschi ſaloſchini wihi; wina ſtarpa trihs brahli un weens nahloſch juhras-ſkohlens. Lihki wiſi wehl ne-efoht atraſti.

Nihsas pilſehtas kara-klauſibas komiteja dara ſinamu zane „Wids. gub. awiſehm“, ka ſchini gadā rekrufchu lohſchu-wilfchana notiſchchoht pirmdeen, 2. Novemberi, plkſt. 80s rihtä, leelahs gildes augſchejä ſahle, un, ja waijadfigs, ari wehl ohtredeen, 3. Novemberi, plkſt. 80s rihtä. Islohseto apſlatiſchana ſahkſees trefchdeen, 4. No-wemberi, kara-klauſibas lokali (Satowa namä, pee Pehtera basnizas). Preelſch eefaulto radeem, kas wehletohs pee lohſchu wilfchanas buht ſtaht, ee-efchanas-kahrtes dabujamas 30. un 31. Oktoberi, no plkſt. 10eem lihds 2eem, par welti, augſchminetä kara-klauſibas lokali.

Widſemes muſchneeku konivents ſlehts ohtredeen, 20. Oktoberi. — Widſemes kahrtigā landtaga atſlafchana, ka „Ztga f. St. u. L.“ ſino, eſoht nolikta us nahloſchä gada 25. Janvari.

Widſemes gubernas-walde iſſludina defetinu-nodohſchanas leetā ſchahdu pawehli: Kad pehz no finanz-ministera funga eefchlectu ministera fungam laifta rakſta no ſchi gada 24. Februara Nr. 902, deht Widſemes gubernas peespeſchanas pee walſts-defetinu-nodohſchanahm (Reichsdeſſatinnensteuer), kuras tiks aprehkinatas un uſlikas pehz weetigahs ſemes wehrtibas, ir ſkaidru un taſnu, us laukfaimneqib ſiwi medamohs ſinu eeguſchana iſrahdiſjuſees par waijadfigu, un kad, pehz ta paſcha minetä rakſta, Widſemes riterſchastei tahta ſinu ſalafchana uſtizeta, tad teek, pehz Widſemes landrahtu kolegijas rekwizitijas, no

Widsemes gubernas-waldes wifem sinams darights un preeskch eeweh-rofchanas peekohdinahts, ta wifas privat-, riterfchastes-, pilfchetas- un patrimonial-muischäss no zaur weetigeem draudses-konwenteem is leelgruntneezibas ihpfachneeku un arendatoru flaita iswehleteem draudses-komifareem un to substituteem ir, ar weetigo muischas-ihpfachneeku un pagasta-wegako peedalifchanohs, janotura lokal-termini, us fureem buhs wif semneeku-semes nohmneeki un ihpfachneeki, ta ari muischas-semes ihpfachneeki peespeesti, par fawem grunts-gabaleem flaidras un pateefigas sinas pasneegt, lai tafs waretu eerakstift preeskch tam gatawotäss jautajeenu-lohlsfnës (Fragebogen). Tafods lokal-terminids ir muischas-ihpfachneekem un pagasta-wegakajeem jatur wifis tee dokumenti pee rohlas, kuri pehz no Widsemes grunts-nodohfchanu zentral-komifjas preeskch fchi mehrfa issfrahdatahm instruzijahm ir waijadfigi deht derigu sinu fahrtigas issinachanas. Wifas teefas un eestahdes, kurahm pee fchihs leetas daliba, teek peespeestas, mineto draudses-komifaru un to substitutu darboschanohs, kur waijadfigs, pabalstift, un fchini sinä dohtahm rekwizitijahm paklauft.

(Wids. gub. aw.)

Walkas aprinka rekrusčhu komisija schogad buhs ſchahdōs terminos lohſefchana: 4. kantonam 2. Nowemberi; 3. kantonam 5. Nowemberi; 2. kantonam 9. Nowemberi; 1. kantonam 12. Nowemberi.

Wilandes aprīka kara-klausības komisija issludina, ka ta aprīka rekrūschu esaulschana notiks šāds termiņš: 3. kantona 2. Novembrī; 2. kantona 7. Novembrī; 1. kantona 12. Novembrī.

Zehfu aprinka kara-klausības komisija iſſludinājuſi „Widsemes gub. avisē”, ka rekruschu eefaukschana nolikta schahdi: 2. kantonā 2. Novemberi; 3. kantonā 5. Novemberi; 4. kantonā 9. Novemberi; 1. kantonā 12. Novemberi. — Pee pirmā kantona peeskaitahs ari pati Zehfu pilſehta.

If Dauguteem (Widsemē). Daugulu pagasta lohzekkeem
23. Septemberis paliks ilgi peemindā. Schini deenā Daugulu pa-
gasta-teefas nams tika eeswehtihts. Atnahkuschi bij kā weest — starp zi-
teem kungeem — Georg v. Gersdorff, weens no zeenigahs leelmahtes pee-
auguscheem dehleem, draudses mahzitajs, muischäkungs, ziti Disku
un Augstrohses pagasta preefchneeki, gandrijs wifi Daugulu pagasta
faimneeki un fainneezes un ziti pagasta lohzelli. Teefas-mahja ir
kohschi buhwehts nams. Istabas ir ruhmigas un gaifchas. Pag-
strikhwera kga miteklis ari turpat atrohdahs. Pee zelschanas muischä
zaur materiala dahwinachanu nehma dalibū. — Wehz kohpigahs dsee-
daschanas draudses z. mahzitajs tureja eeswehtischanas-rumu par scheem
wahrdeem, furus Deewēs Ahbraämam fazijis: „Es esmu tas wiswa-
renais, stiprais Deewē; staiga preefch mana waiga un efi taifnis“.
3. mahzitajs atgahdinaja, ja mehs gribam Deewē preefchā staigaht,
tad tas pirmais sohlis, kas schodeen mums jasper, ir „pateizibas“
sohlis. Jo Deewam japateiz, ka palihdsejis pagasteem un buhwma-
neem ūho namu zelt un pabeigt; — japateizahs no wezahs weetas
schlirotees tam wisu warenam, stipram Deewam, kas tur muhs lihds
schim apalksch fareem spahrneem bij sedsis un palihdsejis teefu un taif-
nibu sprest; — japateizahs ari muischas waldischanai, kas bes at-
lihdsinachanas laipni lihds schim bij muischā weetu preefch walsts da-
rischanahm dewusi.

Bet us preekschu fkatotees, mums tad tikai jaunā mahjā labi is-dohsees, tad wiśi staigasim Deewa preekschā, Winu bihdamees. — Tas ir „bihjaschanas“ fohlis. Tad dr. mahzitajs walsts preekschnee-keem līka pec ūrds, lai ūtaisahs Deewa preekschā us ūawu ūwarigo darbu, un tad lai atnahk fchurp un Deewa garā un ūpehkā lai strahdā. Mahzitajs pagasta-lohzelkeem, kas tē atnahks waj nu kā ūuhdsetaji, waj apfuhdseti, waj kā ūezinekti, ūeklohdinaja, lai ne-aismirsi, kā ūchis ūeesas-nams muhs atgahdina pastaras-deenas ūefu, kur mums par ikkatu weltingu wahrdū buhs jadohd atbilde. Tāpat ari Deewa preekschā lai ūtaiga, atnahkuschi ūawus jaunohs walsts amata-wihrus zeldami un amata pawadidami. Ja Daugulu pagasts tā ūtaigaschoht, tad ūchis nams winam buhschoht kā Deewa nams, kur Deewa mahjo, un wina ūwehtiba bagatigi buhs redsama. Bet ja Daugulu pagasts tā ūestaigaschoht, tad ūchi mahja palisschoht par poħsta weetu, kur pehdiqi akmenis us akmena ūestahweschchoht.

Daugulu pag. dseedaschanas-*kohris* eeswehtischanu puschkaja ar 4-balfigi dseedatahm dseefmahm. Ari wehlak dseed.-*kohris* muhs eepreezinaja ar sawahm jaufahm dseefmahm. Pagasta preefschneeziba muhs meeloja ar goshda-maltiti. Augsta laime tika daudseem usdseedata, — fewischki jaunam leeklungam. Daugulu pag. preefschfchdetajswinam, ka muishas weetneekam, pateizahs par wisu libdsschinigo veepalihdibu no muishas puves un wehlejabs, lai ari us preefschu

tahda mihestiba muischias waldischanu wada. — Wehlak jaunekki un jaunekles danzoja. Ari jaunais leelslungs nehma pee danzofchanas dalibū. Tā wiseem par preeku schi deena heidsahs netrauzetā meerā.

Uleaborga (Pinnijä), kà „Gesti Postimees“ raksta, lauds traks jilweks, ar flinti, rewlöveri un sohbini apbrunojees, usgahjis 3. Oktöberi pehz pusdeenas us basnizas plazi un uslahpis pa pеefleetahm redelehm us basnizas jumtu, brehldams: „Es gribu Wilsteefchus uswareht!“ No jumta tas sahjis fchaut us tohna waktneku. Leels lauschu pulks falafijees ap basnigu, kuri mehginajuhchi to ar labinafchanhm im brandwihna yudeles rahdisehanu no basnizas jumta dabut semè, bet tas ne-isdeweess. Trakais draudejis laudihm uni grohsijis flinti ap galwu. Daschi kasaki gribejuschi usbrukt trakajam, bet tifuschi ar rewlövera lohdehm raiditi atpaka; ari ar walgeem, ar kureem kasaki mehds guhsticht sigrus, winti newarejuschi to noraut no jumta. Atwedufchi uguns-sprizi pee basnizas, bet trakais ir to neewehrojis. Behdigi daschi stipri un duhfchigi wihri aynehmuſchees upuretees preeksch ziteem. Tee uslahpuschi us basnizas tohna, kur mu iszehluſees stipra zihniſchanahs; tizis fchauts ar flintehm un zirfis ar sohbineem. Behdigi trakais tomehr tizis uswarehts un, laudihm gawilejoht, aifwestis us zeetumu. Bet zihnotees, dasch labs dabujis gruhtas bruhzes.

I Jī Uſweteem (Witebskas gubernija) räksta „Balzj“: Schè muhsu apgabalā trejōs gadōs, lamehr Armitsteada kgs is Aihgas ir Uſwetas leelmuſchhu noſirzis un Klazo kgs to pahrwalda, ir wairak Latweſchhu familijas eeweefſchahs. Klazo kgs ir weens no Latweſchhu mihtojeem, un tamdehſt wiſch atdewis gandrihs wiſas meschafargu weetas, kuru te atrohdahs pahri par trihsdefmit, Latweſcheem, gan is Kurſemes, gan ari is Widſemes. Iſgahjuſcho gadu ir ari wairak Latweſchhu familiju, kurahm tehwijā gan par gruhtu ir bijis, ſchē gruntis apnehmufchus un us dſihwi nometufchahs. Meschus nozeht un eetaifa laukus. ſefchi gadi dabu par welti, un pehz mineteem ſefcheem ga-deem jamakſa nohmas-nauda.

Maskawâ Marijas debefs-braukhschanas basniza tifshoht ihpa-fchi sagatawota un isgresnota preefsch Keisara Majestetes frohneschanas. Darbu usnemshotees firma Owtchinikow. Isdohschanas ap-rehkena us 100 tuhest. rublu.

Novograd-Wolinſkā notika ſchahda breeſmiga nelaimē: 12. Oktobi ri zaur ne-uſmanibu ſasprahga bumba, zaur fo 3 artilerijas ofizeeri un 25 ſaldati gruhti tika eewainoti. Kahdu ehku, kurā uſglabaja daschadus artilerijas rihtus, ſprahdeens iſahrdija lihds pameeteem. Daſteru palihdsiba eewainoteem tuhlit bij klah; bet daudſi, kā dohmajams, wiſ ne-iſwefeloſees. Gewainoto iſſkats ir breeſmigs. Daschi ſaudjejuſchi kahjas, daschi rohtas; dascheem ažu weetā tikai melni zaurumi. Naw neweena, kas gruhti nebuhtu eewainohts.

Saratowas aprinki, Saratowas gubernâ, parahdiyees traks wilks, par fo weetigajâ deenas-lapâ lasamas schahdas tuwakas finas: Nakti us 6. Oktoberi traks wilks eelausahs Slobowkas fahdschâ un, apkahrt skrajdidams pa mahjahm, fakohdiya un saplohfija leelu pulku lohpu. Bet rihta agrumâ, tad laudis gahja kult, negantais swehrs fahka usbruft ari wineem, un tohs breefniigi eewainoja. Kahdam nabaga semneekam, no spranda eefahkoht, galwas-kaufam noplehfa wisu ahdu un fakohdiya gihmi. Semneeku faweenoteem spehkeem pehdigi isdewahs swehru isdsift is fahdschas. Bet zelâ tas gahsahs wirsü arajeem us lauka, — weenam tahdam isplehdsams wîsu waigu; bet tad nu schis nelaimigais sîrgam mugurâ jahja us fahdschu pehz palidsibas, tad atkal fastava to paschu wilku, un tas winam saplohfija kruhtis un fakohdiya rohku. Slobowka wilks fakohdiya wairak neka 20 kauschu. No turenas wills dewahs us zitahm fahdschahm, — wifur atschahdams asinainas pehdas un behdigus upurus, kuru schim brihscham laikam pahri par 40. Pa leelakai datai fakohditi gihmji; bes tam waigi un deguni nokohditi, azis israutas, rîhkles pahrkohstas, gabali galas isplehsti is fahneem un rohkahm, un feewahm kruhtis nopolohfitas. Ar wahrdi fakoht, wiham apgabalam usbruksi leela nelaime; — dauds familiju saudejusjchas wihrus, brahkus, dehlus, mahfas un mahtes. Wisi eewainotee, isnemoht tikai diwus, kui jau gut us nahwes-zifahm, tomehr wehl zeré iswefelotees; wini tuhlit greefuschees pee Gosnowkas fahdschâ semneeka, Alhrama Kirilowa, kam leela flawa kâ traku kohduma apwahredotajam.

Odesa. 16. Oktöberi, ap pulksten $\frac{1}{2}$ 100em no rihta, kaijā juhrā notikuši leela nelaime. Twaikonis „Konstantins“, pulksten 90s no rihta astahdams oħstu, iſbrauzis kaijā juhrā un tur ta' faduhrees ar kahdu iż-żrimas brauzoſchu tugi, kas smagi bijis peelahdehtis ar petroleju, ka tas mas minuschu laifā nogrimis dibinā; — neweena

wihra no luga laudihm naw eespehjuschi isglahbt. Zauru deenu mēlejuschi kugi, bet ne-isdewees to usdabuht; jo weeta, kur nelaimo notikus, par dauds attahdu no obstas. — Odesas katedrale fwehtdeen, 11. Oktoberi, bijis sawads atgadijums. Tuhlit pehz liturgijas, eekams arki-bislags bij isnahzis sprediki fazicht, fahds fungs munderā uskahpis fanzele un fahzis laudis usrunah. Wifa wina istureschanahs un usrunas fatus rāhdijis, ka winsch naw pee pilna prahrt. Polizejas eerehdnis nelaahwīs ne-aizinatam spredikotajam beigt runu un nowedis to us polizeju.

No ahrsemehm.

Wahzija. Walsts-fapulzes wihru zelschanas Wahzijā schinis deenās notikus, un fā is tām daschadahm finahm schai leetā no prohtams, tad fchoreis Bismarca pretineeki dabujuschi wirsrohku. Ko Bismarks nu sawā prahā nodohmajis dariht un fā sawu eekshkigo politiku eegrohsht, naw wehl finams; bet laikam tak winsch to raudfshs grohsht tā, ka pafcha griba notiks un ka walsts-fapulzes wihri ari galā ar to buhs ar meeru. Wehl ir lahdas ohtreis-wehleschanas ja-isdara, un kad tas buhs notizis, tiks fafaulka walsts-fapulze. — Sino, ka walsts-fapulzi fafaulchoht 7. (19.) Nowemberi.

Austrija. Italijs kehnina-pahris nu jau atkal aibrauzis iß Wihnes un ir sawā mahjās; bet wina Austrijas Keisara apzeemoschana atstahjusi lohti labu eespaidu tikkab pee Wihneescheem, ka pee wifem Austrijas pawalstnekeem. Draudsiba starp Italijs un Austriju politikas finā pilnigi noslehgta, un fchi Italijs draudsiba ar Austriju pahret ari us Wahziju; jo Wahzija isteikusi, ka wina ar tām norunahm buhfschoht buht pilnā meerā, lahdas tiffshoht peenemtas un par labu aibshas no Austrijas. Tīkai pahwesta tehwam Rohmā naw bijis par prahtam, ka Italijs kehninsch fadraudsejees ar Austrijas Keisaru; jo wiaſch wehl arween zerejis lahdū peepalihdsbu dabuht no Austrijas, tad reis raudsitu atkal atdabuht sawu laizigo waru atpakał Italijs. un nu — nu tahdas dohmas, finams, — weltigas no pat eefahkuma, — pavisam reis ja-atmet. — Ka pahwestam tahda satishchanahs starp Kehninu Umbertu un Keisaru Franzi Josefu nepatika, peerahda ari jo ūkaidri tas, ka Wihnes erzbislags pa to laiku, kad Italijs kehninsch bij Wihne, bijis aibrauzis us Rohmu, lai nebuhtu jaſagaida nepatikamais weefis. — Austrijas walsts-fapulzes atklaſhchana nolikta us 2. (14.) Nowemberi.

Anglija. Threeschi zaur sawu pahkarsto prahtu nu til tāh tifuschi, ka pasaudejuschi wifus sawus draugus un peflahwus; jo tāgad wisi tee, kas Ibhrijas leetu wehl stipri aifstahweja, no tam atteikusches, tamdeht ka Threeschi wadoni bij til tāh jau eekshduschi sawās dumpigās dohmās, ka gribaja pavisam atfahbinates no Anglu waldbas un sawu semi pahwehrst par pafstahwigu, ihpaschi walsti. Schai finā wina teem negrib stahtees par palihgeem, jo wina to atfahst par ne-eespehjumu un par nekahdu labumu preefsh Ibhrijas. — Anglu kehninenei Wiktorijai schinis deenās palika 44 gadi, kamehr wiaas rohkas stahw Anglu waldbas fzepteris. — Ministeru preefchneeka Gladstone nams teekoht pastahwigi apsargahts no polizejas, un tāpat to pawadoht ari zelā stipris polizejas spehks. Tas noteekoht tamdeht, ka Gladstones bishstahs no Ibhri usbruzeeneem. Winsch esoh dabujis dauds draudu-wehstulu. — Anglu parlaments no jauna fapulzeschotes Janvara mehnēs, un wina atkal buhfschoht ja-apfpreesch fvarigi jautajumi.

Franzija. Komunistu partija Franzija pajet gan wehl arween fahwas balis pret tagadejecem ministereem, ka tee nekam negeldoht un esoh atstahdam i no amateem, bet — pee tam paleek. No tam redsam, ka schai partijai tikai leela mite, bet mas spehka. Ja wina justohs spehzigā dewsgan, ko isdariht un panahkt, tad gan bahrgee wahrdi buhtu jau pahwehrtusches durbos. Wiesnka schi partija esoh pret Gambetu, kas schinis deenās eezelts par tautas-weetneku fapulzes pagaidu-presidentu un kas no Frantschi tautas schini laikā pahleekam teek flahwits un gohdinahs. Komunisti schim wiham nospreeduschi nahwi; bet Gambeta par to mas ko behdā, jo winsch pahleezingaees, ka tee tikai tufschī wahrdi — bes jeb-kahda fvara. — Frantschi kara-pulki schinis deenās eenehmuschi Tunīses fwehto Kieruanas pilsehnu, — un pavisam bes afisn-isleefchanas. Dumpineeli atstahjuschi to ar labu prahtu un gubernators nahzis un nodewis Frantschi kara-wadonim pilsehtas atfahgu. — Bet lai nu gan schi pilsehta eenemta, schis dumpineeli perellis eeguhts, tad tomehr Frantscheem Tunīse wehl behdu deewsgan; — dumpineeli wehl ilgi ar tam naw peegaleti. Wini wehl zelées preti Frantscheem atkal zitās weetās, un Frantscheem nahfsees gruhti tohs apfpeest; jo, ka sino, tad Frantschi kara-pulki Tunīse naw wis iħsta kahrtib; teem truhilstoht pee wifa ka.

Slimibas kara-pulku masinoht leeliskam; lasaretes esoh ar teen pilnas, un ne-esoh, kas tohs lai kohpj; generalu esoh deewsgan, bet mas saldatu; — un par tahdu laifku kara-weschanu Tunīse — ari wiswairak turnoht komunisti Parise. — Franzijai waijag teefham wairak nopeetnibas schini leetā.

Seemas-fwehtku stahsts is Rihgas.

Bahdenes erbleelherzogs, fā „Now. Wrem.“ dabujusi finaht, drīšumā atbraufschoht zeemā us Pehterburgu. — Zelu-ministeris, generaladjutants Possets, no ahrsemehm pahrbrauzis atpakał Pehterburgā. — Pehterhofas pilsvaldes preefchneeks, generaladjutants P. v. Baumgarten, nomiris. — Par Kuldigas aprinka-tefas aifsofou apfiprinahs barons v. d. Osten-Sacken. — Dohbeles aprinka-tefas aifsofou v. Witten us pafcha luhschanu atlasis no amata. — Domehnu-ministrija esoh nodohmajus i jaunu gadu sawu eerehdnu skaitu stipri pamašnaht. — Ibhrijas lordkanzleris atkhpahs no amata; wina weetā tīka eezelts generalprocureeris Lawes. — Franzijas tautas-weetneku fapulze eezebla Brisona par sawu presidentu. — Moschaiflas aprinki, Mafk. gub., lohpu-fehrga, kas jau ilgaku laiku fchē plohsahs, wehl arween negrib beigtes. Schini gada tur liħds 8000 leel-lohpu gahjuschi bohjā.

Seemas-fwehtku stahsts is Rihgas.

(Atstahsts pehz pateeffa notikuma.)

(Beigums.)

Anfitis skatijahs zaur lohgu un preezajahs par wisu, ko tas redseja. Winsch redseja, ka sati kohzini, kuxi wehl beidsamā azumirkli bij apgahdati, tapa gaxam nesti, un haldti aifsegħi kurwji, kuxōs pateeffi kas labs bij eelikts, ka winsch to no wezahs gafspachas, kuras usraudfischanā mahte to daudreib atstahja, bij dsirejjs, un kad tumfahs tapa, winsch redseja, ka wifus eelas-lukturus aifdedsinaja un ka wifus namōs apkahrt lohgi tapa gaifchi. — dauds, dauds gaifchi, neħħa zitahm reisahm. Mahte tam bij fazijusi, ka „Seemas-fwehtku wihrs“, no Jesu-behrnina fuhtħts, nahkoħt tumfā un atneħħoħt rahtneem behrnejm daschadas fmukas speħlites, faldus piħragus un it ihpaschi fmuku, satu egli, pilnu ar mirdosħahm swezehm. — Laikam Ansim no pagħajuscheem Seemas-fweħl keem wehl kahda tumfha atmina bij palikusi, jo tas bij toreis jau 2 gadus wezs.

„Waj winsch ari pee manis nahks?“ Anfitis daudreibis bij wajajis, bet mahte tam neħħa nebij atbildejus; — tikai preefsh pahri deenahm, kad tas atkal reis bij waizajis, ta to ilgi it tā sawadi bij ußluhkojus i un tad issauku: „Seemas-fwehtku wihrs pateeffi ari pee Tevis nahks! Wiesħi Tevi aifswedihs us fmukahm, filtaħm mahħajm un Tev dahwinahs dauds fmuku leetu...“ Behrns bij preezigi pahsteigts roħzinas plauksħkinajis un no ta laika daudreibis waizajis:

„Mammia, kad Seemas-fwehtku wihrs atnahks?“

„Winsch schodeen atnahks,“ mahte tam pahdigo reis gandrihs sedri atbildeja un nonefa to tad pee sawas nahburdsej;

— bei-dsamo zihniħchanu tai waixadseja weenai pasħħi iżzihniħt.

Pawakare ta seħnam atkal atnahza pakal, jo Werner Fungam waixadseja dris buht klah.

„Waj nu pee Seemas-fwehtku wihra eesim?“ behrns waizaja, kad mahte to pa stahwahm trepeħm usneħħa.

„Tuhlit, manu faldo puifenin, tuhlit!“ wina fmagi nophsda-meess fazija un to til zeeti pee firħ spċċa, ka tas fahpigi eesfauzahs. Tad ta to eeneħa sawā, no teewas fwezites wahji apgaismotā istabā, nolika to għall, eedewa tam piħragu un nofseħħahs, neweenu wahrdi nerunadama, tam blakam... Til ilgi ta tħalli feħdeja, ta pati nesinajis.

„Us reis ta farahwahs un dwafchu aisturedama bailiġi klausijahs. — Waj lejja kahds durwiss ne-atwehra — nenoklapjea fneegu no kahjeh — nenahza pa trepeħm us augħċi... „Ah, winsch nahk, tas laipnigais un breefmgħais fungu“... Ġimmä dudinaj; tad ta patrīta pee għallas us zeleem, apfleħha sawu waigu behrna kħelpi un neħħa wair neħħidnejha...“

Rahds klaudi sinaja pee durwiss — wina ne-atbildeja. Wehl reis...“

Wies biż-klu.

„Tie durwiss atwehrahs...“

Wina nelu hkoja atpakał, jo ta sinja, kas tumfha uswalka enahza.

„Seemas-fwehtku wihrs!“ sejn is-sauza.

Basnizas un skohlas siinas.

Weens kungs, weena kristiba, weena tiziba.

Rohditajs: Siinas. Kahdi wahrbi re. Bahriku un nabaga behrni skohla Jaunajā muischā, pee Salfeem, Sirds un debefs. Dahwana. Par siuu „Basnizas un skohlas siin“ zeen. laitaiem. Misiones lapa.

S i n a s.

No Gramsdas draudses. 35 gadus atpakač eetaisija Gramsdas Kirspohles leelkungi ehrgelneeka masā, wezā mahjina pirmo skohlu draudse, par „Kirspohles-skohlu“ to nosaukdamu un tanī par skohlotaju Irlawas seminarijas audselni — Ernst Ferdinand Schönbergi elik-dami. Kad nu to laiku neweenas pagasta-skohlas draudse nebij, tad fchi „Kirspohles-skohla“ bij draudsei, ihpaschi Latweefcheem, no leela labuma un svehtibas. Zil siinotajs sin, tad tanis 30 gados, kamehr Schönbergis par Kirspohles-skohlotaju fabija, — efolt kahdi 600 behrni to skohlu apmeklejuschi, un dafch labs un derigs zilveks no fchih skohlas zehlees un tanī sawu skohlas-mahzibū dabujis. Mineschu fchē til taks jo spohschakahs swaigsnites. Itin pirmais skohlas-behrns ir bijis Disch-Gramsdas fainneka dehls Ernests Jāke, kas pehdejōs gados 15 gadus pagasta-wezakā amatu ar famanu un gudribu ir kohpis par saweenoteem 3 pagasteem. Tad wehl weenu pagasta-wezako no Alswikeem — Jahnī Puhze, kas wehl 5 saweenotōs pagastos fchobaltu deenu sawu gruhto, bet fwarigo amatu gohdam walda. Tad zitkahrtigo Mas-Gramsdas muischfungu un tagadejo 2 mahju rentineku — Pehter Dohbel Mas-Gramsdā. Tad 2 labi pasihstamus skrihverus: Jakob Jannait Treknōs un Bunkas; pehdigi Nihzes pag-fkrihveri, nelaiki Kristapu Sternbergi. Tad labi pasihstamo un kreetno dahrneku Sihmani Klewers Durbē. Tad wehl 3 skohlotajus, kas til Gramsdas skohlas mahzelli: J. Schubers — Leepaja. Schkēdes skohlotajs K. Radeks, juhrmale, un tagadejais Gramsdas ehrgelneks un basnizas-skohlotajs Kahrlis Woitkus. — Kad nu beidsamōs gados wifur pagasta-skohlas zel, tad Kirspohles-skohlas wezais nopolns un fwas fahka druzin panihkt. — Scho wasfaru zeen. Gramsdas leelkungi, gribedami tai Kirspohles-skohla ar eeswehtijameem behrneem no 10 pagasteem ruhni eerahdīt, ehrgelneeka mahju noplehfa un us-taiffja tanī weetā prahwu, kohschu 2-lahschigu namu. Pagasti pee buhwes leezineekus stelleja un materijalu peeweda. — Lihds schim tapa Kirspohles eeswehtijamee behrni mahzitaja chrbergi us 2 nedelahm pa 2 lahgeem fawesti. Tagad jaunā namā us reis 4 nedekas behrni mahzibas-skohla ees. — 15. Septemberi f. g. bij jaunahs skohlas-mahjas, kur ari ehrgelneks dīhwo, eeswehtifchanas deena. Bij us fcho fwehtku-brihdi atmahkuschi Kirspohles fungi, draudses lohzelli un skohlas-behrni. Gramsdas zeen. mahzitajs isdarija eeswehtifchanas darbu. Tad dseedaja skohlas-behrni us 4 balsīhm, no fawa skohlotaja waditi, to jauku dseefmu: „Deems ir ta mihib“. Tad tureja senakais skohlotajs E. F. Schönbergis runu un nolika 3-lahrtigus „krohnichus“ kā „gohda-maintagus“: pirmo Gramsdas Kirspohles-skohlas zehlejam, neli. Treknā zeen. baronam un ta laika basnizas-preefchneekam — us wina kapu. Oħtru krohniti Gramsdas Kirspohles fchi laika lungem un basnizas un skohlas kohpejem. Trescho jaunai skohlai paschai, un tad beidsot fazeretu riħmi nolasija. No fchi dseijas-puschka pefpraudischi fchē til 2 pantinas, kas tā fkan:

Lai Gramsdas draudsei allasch labi klahjabs,
Lai deewabihjafchanā staigā un to kohp!
Lai faldais Deewa meers miht latrās mahjās,
Ka glihtiba us preefchku tohp!
Jo pirmais fohlis gudribā ir — Deewu bihtees;
Tā fwehti raksti mahza — skubina.
Kas grib pehz gudribas un laba dīhtees,
Lai atwer auñis un tam — paklaufa.

Lai pateizigi ir un firdi rahda
Teem, kas par basniz — skohlu ruhpejahs;
Teem, kas fcho namu tahdu faltu stahda,
Lai wahrdo — darbōs mihti pateizahs!
Jo Latweetis ir pateizigs un — faista

Teem krohaus, kas par winu ruhpejahs —
Un fkaistus „padewibas-seedus“ zekā klaista,
Par gohda darbeem teiz un — preezajahs.

Tad wehl tureja skohlotajs Kahrlis Woitkus runu par skohlu un skohlas buhšchanu.

Tā nu tagad stahw eeblikam Gramsdas kohschi no ahrenes un eelkhas apkohptai, ar augsteem, stalteem leepas-kohleem apkohnetai basnizai — diwi stalti skohlas-nami un weens pagasta-teefas nams. Basnizu un basnizas-skohlas namu (ehrgelneeka mahju) apkohpj zeen. draudses leelkungi, un Gramsdas pagasta-skohlu, kas preefch 3 pagasteem zelta, prohti pagasta laudis paschi. Gohds kungeem un gohds laudihm par til jauki apkohptahm ehkām. — Gramsdas basnizas draudse tais 10 pagastos atrohnahs 1 basnizas-skohla un 4 pagasta-skohlas. — Alswikdōs strahdā pee gandrihs simts behrneem par skohlotaju Irlawas seminarijas audselnis, Kirschsteins wahrdā. — Porm-fahrtē, kur fainneki jau sen sawas mahjas nospirkuschi un jau ari kahdus 30 gadus sawu skohlu, eefahlumā masā muischelē no zeen. ta laika dīmītskunga barona von der Stopp eriktetu, tur. — ir ihpascha skohlas-ehka zelta un tanī strahdā tagad jau gads-kahrtu Irlawas seminarists, wahrdā Zimmermanis, par skohlotaju.

Kaletneki, kas ir tas leelakais pagasts Gramsdas Kirspohle un kas ir no wezem laikem ari leeli „grahmatneeki“, garigu un laizigu dseefmu dsee-dataji un mihiotaji un Deewa fwehta wahrdā kohpeji un kas nule skohrudēn ari sawas mahjas par dīmītu nospirkuschi, — buhwē ar sawa zeeniga lunga, barona von Nolde, laipnigu palihgu un padohmu jau trescho wasar fewim jaunu pagasta-skohlu. Bet ari buhs stalta ehka; tihri pilij kħdīgħa. Itahloku rudēn til dohma to ar Deewa palihgu pabeigt un tad tanis plasħas ruhmēs skohlas darbu eefahkt.

Tad Gramsdas draudse, kam no wezem laikem laba flawa un gohda wahrdas, ir nu, kā dīrdeji, zeentħits lasitajs, gan garigi, gan laizigi un meesig kohschi apkohpta. Lai tad nu Deewa fwehdams fwehti lungus un laudis! Lai Deewa schehligi palihds laudihm taħħak Deewa taifnu zelus staigħaq, deewabihjafchanu un sawu paschū gohdu kohpt un sawu labi fkanigu „gohda-wahrdū“ ir turpmat gohdam ustureht.

Par tautas-skohlahm Kursemē — kahds tautas-dsejneeks tā kohschi un miħligi dseed:

„Lai „tautas-skohlas“ set un koplī salo
Un fwehtibu us behrnu-behrneem dohd!
Lai Deewa teem palihds, kas tais mahja, skohlo
Un behrnus audsina ar fwehtu gohd!
Lai engeli teem dseed, kas skohlas għadha,
Kas apkohpj tħaż-za skohlas qahdha;
Kas roħku psejikt ne-apniħkst un strahdā.
Lai debefs Tehwix toħs fwehti, preezina!

Lai fwehti Deewa ikkatri skohlu labu
Un palihds skohlotajam strahdajoh!
Ka labus anglus peeredsejt tee dabu,
Pehz fuhrāħm puhleħm fweedrus apflaukoħt.
Lai teħwix, maħtes bagatigi fwehti
Un skohlu apgħadnekk aridjan!
Lai fargħ, sedi un pilda firdis, kħeħti;
Teem skohlas — behrni „gohda-dseefmas“ swan!“

Preekules-Afites jaunā, preefch 3 gadeem taistā skohla dabu ja ne fien skohlas-ehrgeles, kā nelaika Herrmana lgs, Leepaja, buhwexi un kas liħds schim Durbes skohla biji bruhketas, bet tagad pahrttaistas no skohl. E. Kurschinski. — Preekules-Afites skohlas-behrni, no fawa skohlotaja waditi, dīseedajuschi 4-balsig dseefmu, un waħra bijs skohlas-namā fwehtku-meelastis un dīseedafchana. — Ehrgeles pagasts pats pizis, un gohda-meelastu ari pagasts isriħkōj.

Ruzawas jaunā basnizā biji liħds schim masas, weżas fanħku-fħas ehrgeles. Scho wasfar użżebla itin jaunas ehrgeles ar 11 regi-

stereem. Maksā kohpā 1150 rublu f. — Ari Swentajas basniza, Iuzawas basnizas-draudse, dabuja jaunas ehrgeles ar 6 balsihm un maksā 640 rubl. f. Abas schihs jaunahs ehrgeles ir Bruszhos. Elbinas pilsehtā, no ehrgetu taisitaja Terlegki buhwetas. Sinotaj s.

No Smiltenes. Smiltenē ir isgahdahts un eetaishts telegrāfs. No 8. Sept. lihds 8. Oktob. zaur fcho telegrāfu esohf jau kahdas 200 telegramas gahjusčas. Par 30 lapeikahm Smilteneschi war 10 wahrduis us wiſahm Latweeschu malahm suhtih un, par leelaku maksu, ja grib, war farunatees ar wiſu pafauli. Zif tas nepawezina dariſchanas! — Dahla, Smilteneschi nodohmajuschi preefch augstakas skohlas buhweht leelu skohlas-mahju, kas kahdas 20 tuhft. rubl. makſafchoht. Wini mas par to behdā, ka kahds eewehrojams wihrs fa-weiſu starpā teizis, ka draudses-skohlas mahza jau pahral par waija-ſibu, jo tahm waijagoht buht tik fagatawoſchanas-weetahm preefch jaun-eefwehtifameem deewgaldneekem. Bet Smiltenes mahzitaja lgs un kahdi no muſchnekeem pilnigi pefkriht Smiltenescheem, nopeetni ween ruhpēdamees, augstakas skohlas dibinachanas nodohmu pabalſtāmi. Schim brihscham Smiltenes draudsei ir 10 pagasta- un 1 draudses-skohla, kuras apmekletas no 1800 behrneem, t. i. gandrihs no wiſeem starp 8. gadu un eefwehtifchanai. Wiſu 11 pagastu skohlotaju lohnes istaifa ap 1500 rubl. Draudses skohlotajs dabuhn 750 rubl.; bes tam winam wehl ſewiſchka eenahſchana, 500 rubl. Behrens leelskungs lihds ar Bandau leelmahti ir draudses meitemiſkohlu uſbuhwejuschi, kura pa dalai tohp uſtureta no kapitala rentehm, ko Behrens leelskungs preefch tam dahwinajis. Smiltenes 1869. g. nomiruſchais ihpaſchneeks Bandau lgs ir Smiltenes pagastam nowehlejis 1000 rubl., ar to nosazifchanu, ka puſi no rentehm buhs iſleetaht preefch pagasta-skohlas uſtureſchanas, tāpat 1000 rubl., no kureem puſi no rentehm ja-iſleeta preefch walſts waijadſibahm; ohtre puſe no abu kapitalu rentehm turpreti 250 gadus no weetas, eefahkoht no 1. Maija 1870. g., jaleek klahf pee kapitala. Pehz beigteem 250 gadeem Smiltenes walſts us tahdu wiſi buhs dauds reis miljoni rubku bagata un warehs dariht ar to naudu pehz fawas gribas. Lai Smilteneschi fawam labdarim ir netik ween pateizigi, bet ari uſtizigi wiſa wehleſchanas ifdaritaji, few un faweeem pehznahejeem par labu. Kam dauds uſtizehts, no ta taps dauds apraſhts! „B. W.“

No Alſkraukles draudſes. Schi gada 18. Oktoberis fapneedsa to rohbeschu, kur ſchijenes mihiſotam un zeenitam draudses-skohlotajam, J. Bankina lungam, 25 gadi palika, kamehr tas skohlotajam amata ſtahjees un to ruhpigi kohpī. Kreetnam, darbigam un uſzih-tigam amata-wihram, par kahdu ari Bankina lgs fawā draudſe paſiſtams un kam Deewa palidſejis drihsā laikā fawus amata-fwehtkuſ ſeediſhwoht, nebuhs wiſ kahda ſafneegta rohbeschā-deena ween-aldfiga; taħds newarehs wiſ meerigi oħru 25 gadu eefahkumā agrak dohtees, pirms nebuhs atfatiſees us pagahjusčahm deenahm un nowehlejis ſawahm firds-juhtahm leezinah, kas darba-launkā panahkts un kas tanī wehl japanahk. Ka ſkohlotaja-amats ir gruhts, un kreet-nam ſkohlotajam preefch zilwezes dauds upuru joneſe, to neleegs neweens prahigs zilweks; tamdeht tad ari J. Bankina lga nopolni tāpat ſchaj ſtrā, ka ari wiſa lihds pat ſchim brihscham nepekuſuſchā draudſes wihrn-kohra wadiſchana un wiſa paſhſtamais laipnigs un taisniſ prahts pret katu, tad wehl ſewiſchki wiſa rafſteezibas darbi un puh-lini — greeſch fawu wehribu tifpat us draudſi, ka us katu no wiſa paſhſtameem, tam nowehleht peemine... deenā augstu laimi un ilgu dſihwofchanu.

„B.“

Kahdi wahrdi

par ſkohlotaja amatu, jeb par ſkohlas-behrnu mahzifchanas un audſi-naschanas wiſi jeb metodi.

(Stat. Latv. Nr. 16. Basnizas un ſkohlas ſinās).

Zeenijami ſkohlotaji un ſkohlas draugi! Iſgahjusčā paſafarā apſtahjahm paſneegt „kahdu wahrduis“ par mahzifchanas metodi lauk-ſkohlas. Kad nu waſara beiguſees, un rudens atnahzis, un lauk-darbi ar Deewa paſihgu pee beigahm nahkuſchi un laiks tuwu klahf, kur ſkohlas atkal atwehrs fawas durwiſ ſkohlas-behrneem, warbuht kahdeem juhſu starpā patiſ, kad fawus „wahrduis“ atkal uſnemam. Lihds ſchim efam dewufchi padohmus par laiſchanas-, rafſtſchana-ſ- un runaſchana-ſ mahzifchanu. Schee ir tee trihs lihdselli, zaur kureem behrni teek fataiſti un garā zilati, peenemt wiſadu derigu mahzibū, jeb — ta ſakoht — karotes, ar kuxahm behrni wiſadu garigu baribū ſpehj pretim nemt. Mehs nu tifsim pee tahm mahzibahm, kas fatura to iſtēno ſkohlas baribu. Winu starpā ir pirmā rindā religijas- jeb tizibas mahziba. Wahrduis: religija lihds

ſchim Latweeschu malodā nebij eeveſtō; tai weetā tika bruhkehts tas wahrduis: „tiziba“. Kad nu pateesi wiſa religija pastahw eelfch tizibas, tad ari waram ſchinis fawos „padohmōs“ palikt pee wezā, wiſeem Latweescheem paſhſtamā un augsti zeenijamā wahrda „tiziba“.

I. Par tizibas mahzifchanas metodi.

Zaur religiju jeb tizibu zilweks iſtī ſiſhkeiħahs no neprahligeem ra-dijumeem. Zilweks pehz Deewa gihmja radiħts, zaur Deewa dwaſchu no ſemes pihtes par dſihwu dweħfel paliziſ, juht fawas firds wiſdiſ-kaħas juſħanās — Deewu. Zilweks juht, ka Deewa ir, tas wiſ-augstakas wiſu waldaſ Gars, kaut to ar ſawahm azihm ari ne-ſpehj redseht, nedf ari ar ſawahm meefigahm juſħanahm apkert; zilweks tiz, ka ir Deewa. Sawas garigās juſħanās jeb firdi zilweks ir pahleezinahs, ka Deewa ir tas fwehtais, kura preefchā ar greh-keem newar pastahweht un kam ari jadohd atbildeſchana par dohmahm, wahdeem un darbeem, un kas ween ir ſpehjig, muhſchigi fwehtiht un aplaimoht. Bes tizibas naw bijsi un naw neweena tauta, bes tizibas ari naw bijsi un naw neweens zilweks, fai buhtu nabags waj kehninſch, kalsps waj kungs, wihrs waj feewa, ſirmalwiſ waj jau-nekkis un behrns. Gan greħks to Deewa apſinachanu war brihscheem aptumſchoht, bet atkal no jauna mohſtahs, kamehr zilweks nomiſt. Sirds apſinachana zilweku ſpeesch falihdsinates ar Deewu, ko ar fa-weem grehkeem apkaitinajis. Ja atradis tahdu falihdsinachanohs ar Deewu pehz fawas atħiſħanās mehra ar teem lihdselkeem, ko proht, tad zilweks tiz eelfch Deewu; tad Deewa ir winam par patweh-rumu, pee ka turedamees wiſch pastahw un uſwar wiſleelakas behdās un klujnjas un paſchās nahwes iſbailēs un brefmās. Tiziba ir draudſiba ar Deewu. Bet ſchi draudſiba ar Deewu neteek pilnigi atraſta pa wiſeem zeleem, kurds zilweks ſtaigā wiſu mekledams, nedf ar wiſadeem lihdselkeem, ko zilweki mekledami fagħrabj, bet tiziba teek atraſta weenig i pa teem zeleem un ar teem lihdselkeem, ko Deewa pats parahdiſiſ zaur Jesu Kristu, fawu deħlu, Deewa fwehtōs wahrduis. Mum's ir iſtēna un pilniga draudſiba ar Deewu eelfch Jesus Kristus, wiſa deħla; kristigā tiziba ir ta pilnigā un iſtēna tiziba; zaur wiſu meħs paleekam par Deewa iſtēneem behrneem un muhſchigahs dſihwofchanas mantineekeem. Kristigā tiziba, no Deewa wah-deem ſmelta, mahza wiſkaidra ki un pareiſt Deewa ūz; wiſa ir ta ſkaidra ki tiziba, bes kuras neweens newar tapt pee Deewa; kristigā tiziba ir tiziba preefch wiſahm tautahm; zaur kristigo tizibu ween jeb-kaħda tauta war tikt pee pilnigas iſgħiħibas jeb kulturas. Kas kristigo tizibu aisteek un nizina, tas nizina un aisteek fawas tautas kulturu jeb iſgħiħibas.

Kristigā tiziba gan nepastahw eelfch ſinachanas nedf eelfch atħiſħanās ween, bet wiſa ir dſihwiba un dſihwibas ſpehks eelfch Deewa miħleſtibas. Bet kad neweens zilweks no ſewiſ to iſtēno ūz pee Deewa newar wiſ atraſt, tad ari kristigā tiziba buhs mahzama, lai atroħn to ūz pee Deewa un to dſihwibu eelfch Deewa. Tapelz kristigahs tizibas mahziba buhs pirmā un ſwarigā mahzifchanas data kristigā tautas-ſkohla; ſchim dſiħkajam mahzibas pamatam ja-eet pa-lihgā wiſahm zitahm mahzibahm un mahzifchanahm kristigā tautas-ſkohla. Kristigahs tizibas mahzifchanā tapelz ir pirmais un ſwarigakas uſdewums kristigas tautas-ſkohlas ſkohlotajam; zaur wiſu ſkohlotajs paleek par iſtēnu meiſteri fawā ſkohla, faweeem ſkohleneem par iſtēnu garigu teħwu un ganu.

Kad nu ſkohlotajs lai paleek faweeem ſkohleneem par kreetnu tizibas mahzitaj? Saprohtams, ka to neweens newar doht, kas paſcham naw. Ja ſkohlotajs grib tizibu behrneem mahzib, tad wiſu paſcham waijaga buht tizigam wihrum; ja grib behrneem rahdiht iſtē ūz debefiħm, tad paſcham pa ſchidha ūz jaſtaigā; ja grib behrneem firdi ſtahdiht miħleſtibū us Deewu, fai tee paſliktu par Deewa behr-neem eelfch Jesus Kristus, tad paſcham jatur firdi ſchi miħleſtiba un paſcham waijaga buht Deewa behrnam un baudiht firdi to ſaldumu, kas naħk zaur tizibu eelfch Jesus Kristus. Bet ja to mahjih, ko pats netiż un netura, tad ſkohlotajs behrneem, kas taħdu leekulibu aħtri nomana, buhs par famaitataju, kas tizibas dſiħksteli wiſu fir-dis apſpeediħs. — Un kad nafha tħalli ſchidha ūz, ko behrneem eedoħs? Ne no paſcha dohmahm un juſħanahm, ne no paſaules gu-dibas mahzibahm, bet no Deewa fwehtem wahrdeem, no Biħbeles. Tiziba un Deewa parahdiſchanas finali ūz tħalli ūz, un muhſu Ew-an-gelijs - Lutera draudſes neħħadas tizibas mahzibas neteek mahzi-tas, lai buhtu basnizas, lai buhtu kristigā ſkohla, bes ween taħ-das, kas dibinajahs us Deewa ſkaidreem wahrdeem. Bet kad Biħbeles ir leela graħmata, kur dauds ir eelfchā, kas behrneem wehl naw faprohtams, waj aridsan paſiſam wehl naw jaſin, tad ſkohlotajam jaſin, kas

witam no Deewa wahrda bagata krahjuma behrneem ja-isdala, prohtatas, kas wineem preenahkahs un der. Stiprem waijaga stipras baribas, bet wahjeem waijag peena. Kad skohlotajs behru dabu sprasdamas sna to, kas wineem truhkst, un to, kas wineem waijadfigs, tad winfch isschirkams un isdalidams pareist, un winus stiprinadams prewedihs no wahjibas pee styruma, kamehr tee ari to suprako baribu warehs panest un peenemt.

Bihbele mahza no svechteem notikumeem un Deewa darbeam, zaur ko Deewa walstiba ir zehlupees wirs semes; mahza no svechteem Deewa wiireem, zaur kuxem Deews sawu walstibu wairojis, un mahza no winu tizibas un svehtas dshwoschana. Ta tad Deewa walstibai ir fawa wehsture; ja to nefaproht, tad ari no Deewa walstibas neka nefaproht. Tapehz bihbeles-stahsti ir tizibas mahzibas paramats un pirmaja dala. No bihbeles-stahsteem behrneem skohla jamahjahs, ka Deewa walstiba nahkst un ka wina svehti jadishwo. Bet bihbelei ir ne ween wehsturigs fatus, bet wina ari dohd svehtu mahzibu. Zik behrneem no tahs waijaga, ir fanemts katkifma gabalos; tee behrneem fahrtigi jamahza un plaschaki ja-isskaidro. Tapehz ohtra tizibas mahzibas dala skohlas ir katkifma mahziba. No katkifma behrneem jamahjahs pilnigi kristiga tiziba. Bet muhsu draudses lohzelkeem, ja tee grib dshwi buht eeksh tizibas, jasmelabs tizibas pahrleezinashanahs un apstiprinashana no paschas Bihbeles. Tapehz behrneem skohlas jamahza, ka fapratihi war bihbeli lafhi. Treschja tizibas mahzibas dala tapehz buhs — bihbeles lafischanahs un isskaidrofchana. Beidsoht iklatrai tizibai ir fawa draudses deewakalposchana, kur Deewu flawu un peeluhds garigas dseefmas. Skohlas behrneem ari ja-epasihstahs ar draudses garigahm dseefmahm, lai tahs deewakalposchana pareist war walkah basnjaz un mahjas ar muti un ar fidi. — Ta buhs zetorta mahzibas dala.

Kristigahs tizibas mahziba tautas-skohla dalahs 4 dalas:

- 1) Bihbeles-stahstu mahzifchana.
- 2) Katkifma mahzifchana.
- 3) Bihbeles lafischanahs un isskaidrofchana.
- 4) Dseefmu mahzifchana.

Turplikam pasneegsim kahdus padohmus par tizibas mahzibas metodi schinis tschetras mahzibas dalas.

Bahriju un nabaga behrnu skohla Jaunajā muischā, pee Talfeem.

„Laideet tohs behrnius un neleedseet teem pee manim nahkt“, ta tas Rungs Jezus fazija. Un pehz schi svehta padohma deewabihjigi wezaki audsina sawus behrnius un tohs wed us Deewa zeleem. Bet wiiseem behrneem naw schilaine preefchirka, — wiwairak bahrineem un fehrdeeneem, kam naw audsinataja un pamahzitaja. Leelu - leelais gruhtums ir tahdeem pilsehtas-behrneem. Us semehm gahda pagasts par gruhtdeenicheem, teem dohdams maiji un apgehrbu, un apgahdams fainneku un aplohpaju. Wifas leelais pilsehtas, ka Nihga, Jelgava, Leepaja u. t. j. pr. ir gan zelti bahriju- un nabagu-nami, kur tahdus behrnius apkohpj, audsina un mahza. Bet wif, kas pee pilsehtahm peerakstti, nedishwo pilsehtas; dauds eet maiji un petau us semehm melekt. Kad tahdi pilsoni, kas us semehm dshwo, nah nabadsibas jeb behrneem maijes pelnitajs un apgahdatajs nomirst, kas tad lai winus apgahda. Tas pagasts, kur wini peemahjo, teem ne-pasneeds nelahdas peepalihdsibas, un no tahs pilsehtas; kur peerakstti, ari mas kas gaids, jo ari pilsehtas nabagu un tahdu, kam waijaga palihdsibas, ir tik dauds, ka nespeshi wifas luhgshanas pee-pildiht. Ja nu tahdi nabaga un bahriju behrni no masahm deenahm tohp palastsi, tad drihs eemahjahs apkahrt wasadamees un ubagodami — slinkumu, meloh, sagt, dsert un wifadas zitas besdeewibas, un pehz pee meefas un dwehseles aiseet pohtsi. Dauds kristigas dwehseles, schi pohtsi pee behrneem redsedamas, eevehrojuscas muhsu Pestitaja wahrduis: „Ko juhs weenam no scheem maneem wismasakajeem brahleem darijuschi, to juhs man esat darijuschi“ (Mat. 25, 40.). Deewabihjigi

zilweki mellejuschi schihs jaunahs dwehseles no pohtsi un nelaimes glahbt, preefch tahm nabagu-un bahriju-namus zeldami, kur tahdus behrnius, kam naw tehwa, mahtes, — usnem, ehdina, apgehrbj, skohlo un mahza.

Tahda bahriju apgahdachana un skohla ir ari Jaunajā muischā, kahdas pahri juhdes no Talfeem, kas preefch wairak neka 20 gadeem zelta no nelaika zeen. Sentenes firsta Lievena un daschu zitu deewabihjigu un schehlfirdigu fungu peepalihdsibas. Nelaika firsts bijis schihs skohlas direktorijas preefchneeks un leelakais apgahdneeks. Winfch nomira Merza mehnesei un drihs pehz tam ari wina laulata draudsene, kas ari no sawas pufes schihs skohla palihdsibu sneegusi. Schini skohla usnem nabaga pilsonu behrnius, kam tehws waj mahte miruschi jeb kuru wezaki nespeshi par fawem behrneem gahdaht. Tur behrni dabu apgehrbu un pa-ehschani, skohlas mahzibas un grahmatas; tohs mahza dahrsus kohpt un daschadus rohkas-darbus pastrahdah. Leelakais pulks paleek schihs skohla, kamehr tohp eefwehlti, un tad eet kahda amata waj eestahj kahda deenefta. Schini skohla ir tagad 12 audsekni: 10 puifen i un 2meitenes. Schihs skohlas direktorija isslidinajusi Septembera mehnesei gada-rehkinumus. 18^{80/81} gadā ta preefch schihs skohlas eenehmuusi 2728 rubl. 73 kap. un isdewusi 2781 rubl. 10 kap. Jau no dascheem gadeem wairak isdohts neka eenemts, ta ka tagad 221 rubl. 15 kap. parahdu.

Tahdus behrnius audsinaht, palastohs un nomaldijuschohs at-greest un west us Deewa zeleem: tas naw wihs weegla leeta. Un to mehr ari schim darbam naw truhkusi Deewa bagata svehtiba. Lai gan dasch no skohlas atstahjis, atkal fahzis staigaht wezās grehku pehdas, tad to mehr tas leelakais pulks Deewa wahrdu un wifas zitas pee laizigahs dshwes derigahs mahzibahs tizigas firdis paglabajis. Tee schi namu muhscham gohdahs un tohs wifus dahrgā veeminā turehs, kas peepalihdsiejuschi isglihtoht wifus gara- un meefas spehkus.

Sirds un debefs.

(Pahrzets.)

Kad gadā atskatees,
Zik sirds tem preezajahs;
Mas stundās lihgsmojees,
Bet daudsās fehrojahs.

Za gadā atskatees,
Zik deenas jaukas bij;
Mas faule rahdij'fees,
Dauds deenās leetus lij.

Za debefs til dauds raud
Un islej asaras,
Kamdeht tu, zilweks, gaud,
Kad slikti pa-eetahs?!

Wafsi tu Janis.

Dahwana.

Preefch nodeguicheem Schagarē — no Jelgavas Latv. pilsehtas-draudses zaur mahzitaju Grass kgu 19 rubli farehma

— G. W. Steffenhagen un dehis.

Baršsimi, Basnizas un skohlas finu“ z. lasitajeem.

Raksti „Basnizas un skohlas finu“ № 39.: „Mihlestibas darbs pee teem us Sibirijs aisdijsteem draudses lohzelkeem“ un № 41.: „Ew.-Lutera draudses Nihta- un Wakara-Sibirijs“ ir jalasa tahdā wihs, ka 41. nummura minetais raksts ir ja-noslukto ka eefahkums un 39. nummura raksts ka turpinajums. Pirmais no scheem aibeem rakstiem runa par pilsehtas-draudschem un ohtrais par draudschem us semehm. Ta tad 41. nummura rakstam waires newajag apfohlita „beiguma“. — Pebz kahrtas 41. nummura rakstam waijadeja nahkt 39. nummura un 39. nummura rakstam 41. nummura. Luhdsam, ka zeen. Lasitaji netaunotohs par schi pahmainishanu.

M i s i o n e s l a p a .

Mihlestibas darbs pee teem us Sibirijs aisdijsteem draudses lohzelkeem.

Mat. 9, 13.: Es ne-esmu nahjis tohs taijnohs aizmaht pee atgreeschanahs no grehkeem, bet tohs grehzineekus.

Mihlee misiones draugi! Winā lapā esam sinojuschi par tahm poselenijahm, kas dibinatas preefch teem noteefateem Lutera draudses lohzelkeem Wakara-Sibirijs. Schodeen mums ja-apmekle tahs poselenijas Nihta-Sibirijs, Jenisejelas gubernā, Minusinskas apriki. Te ir 3 fahdschas, kas 8, 25 un 30 werstes zita no zitas atstatu:

Werchnij-Sujetukā ar 397 Pinnem un 390 Igaunem, Werchnaja-Bulanka ar 468 Igaunem un Rischnaja-Bulanka ar 785 Latweescheem un 92 Wahzeescheem; bet tee ne-appregetee wihi te nedishwo, bet strahdā dselsu-fabrikās un selta-masgatawās un tik pahrnahk seemas-laikā. Tahs poselenijas til 100 werstes no Rihnas rohbeschahm, gar Sajan-kalneem, jaufā weetā eezeltas; gaifs ir wefelig un mehren; seme augliga un deriga til pat preefsch semes kohpschanas, kā preefsch lohpu audsinafchanas; tomehr fainneeku ar ihpa-fchi peederigahm mahjahm un druwham te ir mas: Werchnij-Sujetukā 78; Werchnaja-Bulanka 118. No 1864.—1879. gadam Werchnij-Sujetukā bij ihpasch mahzitajs, kas dabuja fawu pahrtikschamu no Pinnu-semes waldbas; bet 1878. gādā mahzitaja-nams aifgahja ar uguri, tā ka mahzitajam bij ja-atstahj; no ta laika Irkutskas mahzitajs no 1½ tuhkf. werstu tahkuma ikkatru gadu tahs poselenijas apmeklē us 2 nedelahn. Deewakalposchana pa fwehtdeeham teek notureta no skohlotajeem, kas Werchnij-Sujetukā dabu pahrtikschamu no Pinnu-semes waldbas; Werchnaja- un Rischnaja-Bulanka — no palihdsibas-lahdes. Werchnij-Sujetukā skohlas- un luhgschanas-nams kohpā ar mahzitaja-namu 1878. gādā nodedis; jaunu usbuwhweht, draudse gan buhtu labprahiga un grib akmenus un kohkus peewest, bet wehl truhkf 1000 rubku naudas, kā draudse nespēhj weena pati famest, tā ka skohla un deewakalposchana janotura kahdā privat-namā. Werchnaja-Bulanka ir skohlas- un luhgschanas-nams ar ruhmi preefsch skohlotaja un waijadfigahm ehkām preefsch wirtschastes; bet skohlas-nams ir tik auksts, kā winsch ir no grunts jahrbuhwe, kā draudse ne-eespehj ar paschas spehku iwest. Ari Rischnaja-Bulanka skohlas- un luhgschanas-nams ir jahrbuhwe, kā draudse pati ne-eespehj, un to naudu, kā palihdsibas-lahde preefsch tam atlaidusi, skohlotajs, bes usraudsfchanas buhdams, ir istehreis preefsch lohpu stalleem, kā fawci wirtschastei par labu ir usbuwhwejis. — Beidsoht wehl jaaskatahs us teem nabaga laudihm, kas fawu noseegumu deht ir nosohditi us zetuma-darbeem waj krohna dselsu-fabrikās, waj pee kānu-rakfchanas un selta-masgatawās. Weeglaks liktenis wehl teem, kā jastrahdā fabrikās, jo — kā raksta weens Pinnu semneeks no Werchnij-Sujetukās, kas 17 gadus Nikolajewskojā dselsu-fabrikā strahdajis — wineem teek wairak watas dohts, kād wini ustizigi un kreetni strahdā. Bet jo gruhtaki ir teem, kas kānos waj selta-masgatawās ir nodishti; teem jastrahdā pa fwehtdeeham tāpat, kā pa darba-deenahm, un no rihta lihds wakaram jastahw kohpā ar teem wišlaunakeem un apzeetinateem laundaritajeem; tee darbi tik gruhti, kā ari teem spiprakeena negit gadōs meefas wesliba un spirtums teek istehreti. Ta gahdashana par wīku dwehfelehm ari ir kohti masa; jo tahs weetas wīas — dauds, kād war apmeklēt weenreis par gadu mahzitajs, kas, ja minu walodas faproht, teem Deewa wahrdū pafludina un isdala fw. wakarīnu, un teem, kas mahk lafht, dāhwina kahdu Jauno Deribū waj dseesmu-grahmatu, waj teem, kas truhkumu zeefch, paſneeds kahdu masu nau-das-dāhwanu.

Kād nu leek wehrā, kā tee us Sibiriju aifsihtee pa leelai dālai ir tahdi, kas now pilnigi apzeetinati laundaritaji, bet kahda nedarbā labad nosohditi, kā jaunibas deenās ne-apdohmadami un ahtrā prahā padarijuschi, tad war peenemt, kā eelsch wineem wehl labas juhsmas rohnahs, kas wineem waretu palihdscht pee atgreeschanahs, ja tikai wineem ar mihlestibū nahktu palihgā un to kwehaino dakti waretu us-puht; bet nu wineem jadis, no tehwijas issumteem, starp jo nī-neem un apzeetinateem laundaritajeem; ar taisneem un labeem zilve-leem te muhsham nefateek; Deewa wahrdus, kas tehwa-semē wiſeem ik fwehtdeenās mahjās un bāsnīzā atskan, tē reti tik dabu dīrdeht; no wīas gohdigahs fadis, kas tehwa-semē ari teem wahjeem paleek par atspāidu un erohtscheem pret wīsu kaunu un usskubinashanu us wīsu labu, atskirkī, tee bes grehku atsīhfschanas paleek jo wairak apzeetinati un eenem fīrdis ruhktu garu pret wīsu paſauli, it kā wineem buhtu nepareisi darhīts; nīhgnūs, enaids, issamischanā pīlda minu fīrdis; to tūfchumu, kas wineem fīrdis rohnahs, tee mēkē aifpildiht ar meefas- un naudas-kahribahm, kārahm pehdigi padohdahs. Bee-derschanas grehks pee wineem bresmīgi walda; leekam kāht, kā no teem us Sibiriju nodishteem leelakā dāla ir wiħreeshu kahras un dauds jauneem wiħreem jahalek neprēgetem, tad warām fapraſt, kā ari neschēhstibas grehkam jawairojahs. Ari tee skohlotaji, kārem wišwairak zaur mahzitaju truhkumu un tahtumu ta dwehſetū koh-

schana ustizeta, fawu amatu, bes pahrbaudischanas buhdami, ne-aplohpj ruhpigi un laischi labprahf kahdu fwehtdeenu garam, deewakalposchana naturedamī; tad tee laudis eerohnahs bes Deewa wahrdēem iſtikt un ari reti nahk pee deewakalposchana, kād ta teek tureta. Tee jaunee eenahzeji nahk bes naudas un nespēhj fewim apghađah lohpus, ūrgus un erohtsches preefsch semes apstrahdaschana, tapēhj tā eet us tāh mālā selta-masgatawām un fabrikām, kur pa wasaras laiku lihds 200 rubku war nōpelniht, kād duhſchigi strahdā; bet tē mahzahs no teem zeetumneekem dīr, plihtehi un spehleht, un kāmehr pahrnahk us fawu fahdschu, tas pehdejais groſtis ir istehrehts; preefsch seemas nēkas ne-atleēt, un teem jadohdahs us fahdsibu un peekrahpschanas, ziti, kānedamees ar tūfchahm rohkahm pahrnahk, kāmehr seemu apkahrt wasadamees un paleek ari par flepkaahm, un tad kāmehr gruhtakā sohdā un teek nosuhtiti us zeetuma-darbeem. Tad nam jabrihnahs, kā tāh poselenijahm tāhda nikna flawa fahkusi zeltees, tā ka waldbā jau daschahrt prahā cenehmusees tahs preefsch Lutera draudses lohſekleem ihpaschi eezeltahs fahdschās pavīsam isahrdiht. Bet minu wiſleela-kāis pohjts ir peedserfchanas grehks; zaur brandwīnu minu esdīhwo-tāju leelakā dāla ir tik tāhlu tīfuschi, kā minu tē tapa aifdīhki; zaur brandwīnu minu ari tē teek dīfakā pohjts un sohdibā.

Kā efam redsejuschi, aifdīhshana us Sibiriju naw wiſ ween gruhtā sohdibā, lai gan pilnigi nōpelniht, bet minu ari mas kā palihdsi pee ihstenas atgreeschanahs un skubinashanahs us dīhposchana atjau-noschana un pahlaboschana, bet paleek jo gruhtā zour tam, kā zaur minu leelakā dāla paleek jo wairak apzeetinati un nikni, nespēhdamī panest tahs gruhtahs kahrdinaschana, kas fchā strahpei peelihp. Un tomehr tam Rungam Kristum fīrds eeschehlojahs ari par scheem paſudīhēem starp minu brahleem; winsch grib minu mēkēt un pee fe-wis atgreet. Tas war tik ween notift zaur tam, kā tas Ewangeli-jums wineem bagatigi teek flūdinahs. Tas wineem truhkf; jo mahzitaji turp no tahkuma war tikai reti ween waj diwi reisās par gadu aifbraukt un ihsu laiku tur palikt, ween, waj diwi nedelas, kas aiseet ar fw. wakara-ehdeena isdalishanu, kālajamo pahru falaulashanu un behrīu eeswehtischanu; bet ikkātrai dwehfelei ihpaschi pakāt eet un minu mēkēt, ar minu truhkumeem un wainahm eapāſhītēs, — to tas ihfāis laiks nēlāj, ihpaschi, kād tee mahzitaji wehl to waledu nēfa-proht, p. pr. Rischnaja-Bulanka, kur dīhwo lihds 800 Latweesche, lihds fchim wehl nēlād now bijis mahzitajs, kas proht latwīfki runāht. Bet ari Deewa wahrdū mahzishana ween newar wīsu padariht, ja teem us Sibiriju aifdīhshem neteek paſneegts palihgs, kā teem buhtu eespehjams tāh mālā kahrdinaschana preti stahweht un kahrtigu dīhwo-schana eesfahkt, un teem truhkuma labad nebuhtu ja-eet mēkēt māisēs pēlnīschana fabrikās un selta-masgatawās, zaur kā minu teek skubinati us apkahrt wasafchanahs un lihderibū. Balihdsibas-lahde gan dauds ir padarijus; jo minu ir skohlas- un luhgschanas-namus no jaunu usbuwhwejus; waj pahrtāfjus; minu ustara skohlotajus, un paſneeds teem mahzitajeem, kas Sibirijas pilſehtās dīhwo, naudas-palihdsibu, kā war tahs poselenijas apmekleht; wairak minu lihds fchim now eespehjus. Tur tad mihlestibas darbam, kas Kristus wahrdā mēkēt tohs pasuduschohs, wehl ir leels darbs ja-isdara un Kristus mihlestibai now japeekuhf, kāmehr now to panahkusi. — pīrmā kahrtā, kā wīseem jaunem atnahzejeem teek palihdsiba paſneegta, kā war kahrtigu un jaunu dīhwbī eesfahkt ar gohdigu māisēs pēlnīschana; ohtrā kahrtā, kā tais fahdschās teek eezelti mahzitaji, kas ihpaschi kālāhu walodā runādamī, minu war gānīht us Deewa wahrdū gānībahm; treschā kahrtā, kā skohlotajus amātā teek eezelti ne no paſchu laundaritaju kahras, bet deewabihjīgi wihi, kas skohlotajus seminarīja ir audsīnati, un zetortā kahrtā, kā no gohdigalo draudses lohſeklu fāitla teek eezelti tīzigi wihi par wezajeem jeb pehrmindereem, kas kohpā ar mahzitaju ruhpe-jahs par kahrtigu dīhwo-schana, kā mahjās kālāhu gohdigi, fchīhsti un sahtigi dīhwo, behrīu kreetni un pareissi teek audsīnati un skohlinati. Tad ar Deewa palihgu tahs poselenijas, kas tagad ir wīsa launa perekti, waretu palikt par meera un taisnibas dīhwo-keem, kur Lutera draudses un tīzibas wahrdīs, kas zaur minu fīrdis oħraħtās pali-żis, taptu pagħodinahs! Pee tam, kā tas waretu notift, lai palihds mūms Tas, Kas ir nahjis aizmaht pee atgreeschanahs no grehkeem tohs grehzineekus. Amen.